

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ОЛЫ ЧАКМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫНЫҢ
III ЧАКЫРЫЛЫШ XIII УТЫРЫШЫ**

КАРАР № 1

Олы Чакмак авылы

«23» апрель 2019 ел

**Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл
жирлеге жирле үзидарэ органнарының муниципаль норматив хокукый
актларына һәм законнарға үзгәрешләр кертү мониторингын үткөрү
турындагы нигезләмәне раслау хақында**

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге жирле үзидарэ органнарының Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге жирле үзидарэ органнары тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) муниципаль норматив хокукый актларға һәм законнарға үзгәрешләр кертү буенча эшчәнлеген камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге Советы **КАРАР БИРЭ**:

1. «Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге жирле үзидарэ органнарының законнар һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткөрү» турындагы нигезләмәне раслау хақында.

2. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге жирле үзидарэ органнарына:

үз норматив ижади эшчәнлегендә әлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

әлеге Нигезләмәнең үтәлеше өчен җаваплы затларны билгеләргә;

җаваплы затлар итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфай күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертәргә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге Уставында билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарырга, шулай ук Интернет мәгълүмати-телекоммуникация челтәренә Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл жирлеге рәсми сайтында урнаштырырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

6. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

Олы Чакмак авыл жирлеге башлыгы

Габидуллин И.М.

«Расланган»
Татарстан Республикасы
Мөслим муниципаль районы
Олы Чакмак авыл җирлеге
Советының
2019 ел, 23 апрель, 1 нче
санлы карары

**Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл
җирлеге җирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукый
актларына һәм законнарға үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү
турында Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Олы Чакмак авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, җирле үзидарә органнары) үз вәкаләтләре чикләрендә җирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлеген, мәгълүмат кабул итүне (бастыруны) тәэмин итү өчен җыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча, муниципаль актларны үзгәртү яки көчен югалткан дип тануны (гамәлдән чыгару) күздә тоту.

2. Мониторинг җирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Җирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Советы аппаратының юридик хезмәте (юридик бүлеге) һәм муниципаль берәмлекнең башка җирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Җирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләргә, каршылыкларны, бушлыкларны (кимчелек, пробел), хокукый җайга салуда кабатлауларны бетерү;

җирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәэмин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренен (нормаларның) гамәлдә файдаланылмаган (актуальлеген югалткан) яисә кулланылмаган нигезләмәләрен ачыклау;

хокукый куллану нәтижәләгән арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешен тәэмин итүдә җирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләргә тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга

булышлык күрсәтү;

канунчылык (нормалар чыгару) буенча эш барышын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү тора.

6. Мониторинг үз эченә үзгәрешләрне жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләүне ала:

федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенә башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге законга кагылышлы башка норматив хокукый актларны;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Яңа Усы авыл жирлегә Уставы, муниципаль актларын.

7. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

хокукый жайга салуның билгеле бер өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларның кимчелекләре яки аларны камилләштерү турында массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданнарның, юридик затларның, шул исәптән иҗтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренә вәкилләкә органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәҗәгатьләре, шул исәптән:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан муниципаль актларга карата коррупциягә каршы эерләнгән экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә торган конференцияләр, семинарлар, гавами тыңлаулар, иҗтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документларын үз эченә алган мөрәҗәгатьләр тора.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары, аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча әлеге Нигезләмәнең 4 пункттында күрсәтелгән җаваплы затлар белән берлектә мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып

алынырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг:

элегә Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актлар;
федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгъвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы);
прокурор актлары анализы аша башкарыла.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән норма булдыру эше нәтиҗәләрен теркәү максатларында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын булдыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланылуны (аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле, күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

«Гарант» мәгълүмат системасында контрольгә куелган закон һәм башка норматив хокукый актларга үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

«Гарант» мәгълүмат системасын хокукый җайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мәгълүматы керү;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенен «Региональ законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасыннан муниципаль актларның законнарга туры килмәве турында мәгълүмат керүне тәмин итү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары да файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәмин итү, элегә Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторингны гамәлгә ашырганда муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен саклау;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгын билгеләгән зуррак юридик көчкә ия норматив хокукый актларның булуы;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясе чикләрен саклау;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләрен хокукый җайга салуда тулылык;

коллизия хокук нормалары;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренен мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар,

гамәлләр кылу (гамәл кылмау);

норматив хокукый актларны куллану тәҗрибәсе булу;

норматив хокукый актларны куллануның бердәм тәҗрибәсе булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар (саны) һәм эчтәлегә;

муниципаль акт белән җайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәҗәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турындагы закон көченә кергән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре.

13. Мониторинг нәтиҗәләре буенча федераль һәм республика законнарында муниципаль актларның үзгәрүенә китерә торган үзгәрешләр ачыкланган очракта, җирле үзидарә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яна муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көчкә ия булган актлар белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжын тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика акты басылып чыкканнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткөрүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренең вәкилләкле органнары депутатларының мөрәҗәгатьләре, шулай ук прокуратура мәгълүматы торса, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль законда билгеләнгән вакыт аралыгында карала торган прокурор актларыннан тыш, мониторинг мөрәҗәгать кергән көннән алып, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Әлегә очракларда мониторинг үткөрү нәтиҗәләре турында мөрәҗәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак киләчәктә (перспективада) үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, җирле үзидарә органнарының норматив эшчәнлегә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтиҗәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проекты эшләү һәм мониторинг нәтиҗәләре буенча муниципаль актны кабул итү, әлегә нигезләмәнең 14 пункттындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгәннән соң ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткөрү өчен җаваплы затлар җирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 көненнән (числосыннан) дә соңга калмыйча, мониторинг нәтиҗәләре турында хисап тоталар.

16.1. Мониторинг нәтиҗәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә:

мониторинг үткөрү объекты турында мәгълүмат;

мониторингны үткэрүчеләр турында мәгълүмат;
мониторингны үткэрү вакыты турында мәгълүмат;
хокукый жайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткэрү өчен нигезне алырга тиеш.

16.2. Мониторинг нәтижеләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә: хокукый жайга салуда ачыкланган проблемалар турында мәгълүмат; муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр; тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән, мониторинг нәтижеләренә нигезлэнгән башка нәтижеләр һәм тәкъдимнәрне алырга мөмкин.

17. Мониторинг нәтижеләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар законнар белән билгелэнгән тәртиптә һәм вакыт аралыгында Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертү өчен җибәрелә.

Регистрга кертү өчен мониторинг нәтижеләре буенча ачыкланган, әлеге регистрда булмаган муниципаль актлар җибәрелә.

18. Мониторинг нәтижеләре буенча нормалар булдыру барышын (процессын) камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләнәргә мөмкин.

IV. Җаваплылык

19. Мониторинг үткэрү һәм хокукый-ижади эшчәнлек өчен җаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны җирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле хокукый жайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү (яраклаштыру) өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) җавап бирә.

20. Тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, җәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китерүче мониторинг нәтижеләре буенча гамәлләр кылган (гамәлләр кылмау) өчен законнар нигезендә җирле үзидарә органнары җитәкчеләре җавап бирә.
